

‘Kom maar op met die basisschool, uitdaging graag!’

Knappe Kleuters

Het eerste wen-moment op de basisschool, verlegen blikken en af en toe wegduikend achter mama of papa. Een groot moment, waarbij je bij veel kinderen ziet dat ze wel even de tijd nodig hebben om te wennen in de kleutergroep. Deze kinderen worden bijna vier jaar en zitten (soms) al een tijdje op een peuterschool, kinderdagverblijf of crèche. Bij het gemiddelde kind is dit het moment dat ze toe zijn aan de basisschool.

Janneke Kraakman

Maar vaak genoeg merk je al bij een rondleiding of een intakegesprek dat er sommige kinderen zijn die gewoon de klas in lopen, de hoeken ontdekken, vragen stellen en interactie hebben met andere kinderen en volwassenen. Uiteindelijk willen ze dan niet eens meer mee naar huis met papa en mama. Deze kinderen waren waarschijnlijk al een veel langere tijd toe aan de basisschool en laten dat op deze manier blijken. Ze stralen uit: ‘Kom maar op met die basisschool, uitdaging graag!’

VERWACHTINGSVOLLE HOUDING

Toen ik in contact kwam met Fanny Cattenstart, was haar dochter Kris er ook bij. Ze was toen 3,5 en volgens moeder echt klaar op de peutergroep. Ze verveelde zich daar gewoon. Maar er waren meer signalen. Zo gaf Kris zelf aan niet meer graag naar de peuterschool te willen. Ze kon geen aansluiting vinden bij leeftijdsgenootjes op de groep. Ze begrepen haar niet. Het moment was al lang daar om naar de basisschool te gaan. Tijdens dat gesprek waren er geen andere kinderen bij, maar de nieuwsgierige, verwachtingsvolle houding bij Kris viel duidelijk op. De vraag van moeder Fanny tijdens dat gesprek was: ‘Wanneer kan Kris beginnen?’ Met andere woorden, was het mogelijk om een kind dat nog lang geen vier jaar was, eerder te laten instromen op de basisschool? Het antwoord vanuit de school was: ‘Waarom niet?’ Waarom zou je wachten tot een bepaalde leeftijd en op basis daarvan het kind laten starten. In andere gevallen wordt soms ook wel eens gekozen voor peuterterlenging. Dus wanneer in dit geval geen

‘peuter-verkorting’? De mogelijkheid om eerder met de basisschool te starten werd daarmee geboden.

KLEUTERS MET EEN ONTWIKKELINGSVOORSPRONG

Basisschool Bijlmerhorst ging de uitdaging aan, maar op basis waarvan beslis je dit als school? Uitgaan van het eerder beschreven voorbeeld is natuurlijk makkelijk, maar niet heel betrouwbaar. Want



meerbegaafde kinderen laten helaas niet allemaal op het eerste moment duidelijk zien dat zij een voor-sprong hebben en toe zijn aan school. Je moet er als leerkracht op een andere manier achter komen. Je moet deze kinderen zelf meemaken in de groep en met zo'n kind spelen en praten.

Fanny richtte zich tijdens haar opleiding bij Novilo op het signaleren van peuters met een ontwikkelingsvoorsprong. De wijze waarop zo'n voorsprong aan het licht komt, verwerkte zij in het instrument 'Pientere Peuters'. In ons geval moest de school een aanpak hebben waarbij ze op basis van verschillende gegevens een goed besluit konden maken ten aanzien van het vroeg instromen van kinderen én het tijdig signaleren van regulier ingestroomde kinderen. Fanny gaf ons een aantal tools die we konden inzetten, instrumenten om te kunnen observeren en signaleren. Een intake houden met de ouders, om meer informatie te krijgen over de ontwikkeling van het kind vanaf dat het een baby was. Een intake houden met het kind, om het startniveau van het kind te bepalen. En verschillende uitdagende spelvormen. Deze instrumenten, inclusief de professionele blik van de leerkracht, zou de basis zijn van het signaleren van onze kleuters en zorgen voor een onderbouwd besluit bij vroeg instroom.

BLIJE KINDEREN - TEVREDEN OUDERS

Het fijne hiervan is, dat de leerkracht deze instrumenten zelf kan gebruiken en daarom de eerste persoon in de school is die ziet op welk niveau een kind functioneert. Vooral de ongedwongen sfeer en het kunnen signaleren door middel van spel is zeer waardevol. Je kunt het kind zien en ontdekken in zijn meest natuurlijke houding.

Na Kris zijn er zo'n 3 andere kinderen die vroeg ingestroomd zijn dat jaar. En van diverse andere regulier ingestroomde kleuters hebben we de voorsprong gezien. Het gevolg: blije kinderen en tevreden ouders, die vanaf dag een bij dit proces betrokken waren. Andere ouders kloppen nu bewust bij ons aan.

Knappe Kleuters



AANBOD OP MAAT

Het doel is niet, laten we met ze allen nog eerder starten op de basisschool, we signaleren ook voorsprong in de reguliere instroom. Nee, het doel is, ongeacht leeftijd: een kind met een ontwikkelingsvoorsprong dat wordt gezien, het krijgt aanbod op maat en heeft genoeg uitdaging.

Het signaleren gebeurt het liefst al op de peuterschool en het kinderdagverblijf, zodat ze ook daar weten in te springen op de behoeftes van deze kinderen. Basisschool Bijlmerhorst is zich sinds de komst van Kris en Fanny nog meer gaan richten op het algehele aanbod en de benadering voor meer- en hoogbegaafde kinderen. In de hele schoolperiode is het van belang te blijven signaleren. Dit kan niet vroeg genoeg zijn.

Wij als school zijn zeer blij dat de Expertgroep Ontwikkelingsvoorsprong, waar Fanny deel van uitmaakt, het instrument 'Knappe Kleuters' beschikbaar heeft gemaakt voor andere scholen. De benadering zorgt voor een frisse houding bij leerkrachten ten aanzien van de ontwikkeling van het kind. Als het over passend onderwijs gaat is dit een goed voorbeeld van hoe je het onderwijs passend maakt voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong.

JANNEKE KRAAKMAN is leerkracht en directielid. Sinds 2009 werkzaam op Openbare Basisschool Bijlmerhorst. Amsterdam Zuidoost

Wilt u meer weten over 'Knappe Kleuters',
kijk dan bij de producten van www.expertgroepontwikkelingsvoorsprong.nl
of stuur een mail aan info@expertgroepontwikkelingsvoorsprong.nl